

Уотерфорд

Автор: Олена Шипіленко

Сьогодні був передостанній день нашого перебування в Ірландії. І отже настав час розповісти про місце, яке гостинно прочинило свої двері для української делегації. Переважна більшість зустрічей і презентацій відбувалась у Інституті технологій м. Уотерфорд. Будівля інституту скоріш нагадує середньовічний замок аніж навчальний заклад. Але храмом освіти та науки це місце було не завжди. Дивлячись на це світле приміщення важко уявити, що до 1983 року у ньому знаходився так званий «Притулок Магдалини». Притулки Магдалини – це мережа виховних закладів для жінок, які управлялись католицькою церквою та діяли протягом майже двох століть - з кінця 17-го до кінця 20-го. На початку свого існування такі заклади були призначені для «виправлення» жінок, які займались проституцією, але згодом до притулків почали влаштовувати матерів-одиначок, жінок із затримками в розвитку, жінок, які зазнали сексуального насильства в дитинстві, і навіть молодих дівчат, чию поведінкою родичі вважали надмірно грайливою, або які мали «занадто спокусливу зовнішність». Вважалось, що ці жінки вчинили гріх і тому заслуговували на покарання.

Навіть якщо жінка завагітніла внаслідок звалтування, суспільство вважало, що вона сама була в тому винна. І її влаштовували притулок Магдалини. Дівчата, що потрапили до притулку, позбавлялися не тільки особистих речей, одягу і свободи. Їх змушували забути хто вони є: заборонялося використовувати власне ім'я, згадувати родичів, незаконнонароджених дітей і будь-які епізоди з минулого життя. Їм заборонялось спілкуватись навіть між собою. Тих же, хто не послухався, сестри милосердя могли жорстоко побити, закрити в холодному приміщенні без вікон і кілька днів морити голодом. Вихованки були зобов'язані називати своїх мучительок «матерями», щодня вислуховувати проповіді про гріхопадіння і зачувати напам'ять довгі молитви. Перебуваючи у притулку жінки мали спокутувати свої гріхи, виконуючи важку фізичну роботу. У притулку Магдалини в Уотерфорді могли перебувати до 150 жінок одночасно. Так звані вихованки повинні були виконувати ряд примусових робіт, зокрема, в пральнях, оскільки притулки існували на основі самофінансування, а не за рахунок фінансування католицької церкви. Вони були змушені проводити дні у вологих приміщеннях, стирати руки до крові, перучи брудну білизну незнайомих їм людей, дихати

шкідливими хімічними засобами, які завдавали непоправної шкоди їх здоров'ю. Що ж до незаконнонароджених дітей, то їх у матерів відбирали і влаштовували в інституції. Багато дітей не виживало й помирало через різні причини. Щонеділі жінки з притулку приходили на месу до каплиці, яка знаходиться на території колишнього притулку Магдалини. У ті часи церква була поділена на три сектори – у центральному сиділи монашки, у секторі зліва – знаходились жінки-вихованки притулку, а у сектор справа – приводили на службу дітей з інституцій. Жінки знали, що їхні діти знаходяться в одній церкві разом з ними, але не могли, а ні торкнутися, а ні поспілкуватися, а ні побачити свою дитину. Часто таких дітей незаконним шляхом віддавали на усиновлення до Сполучених Штатів Америки. Ситуація змінилась лише наприкінці 20-го сторіччя, коли на території одного з колишніх притулків Магдалини знайшли масове захоронення дітей. У 2009 році главою уряду Ірландії був підписаний Лісабонський договір, який зобов'язав країни Євросоюзу розпочати боротьбу з дискримінацією і соціальною несправедливістю на своїх територіях. У зв'язку з цим мережу ірландських католицьких притулків і церковних шкіл була піддана ретельній перевірці незалежної комісії. Відповідно до представленого звіту, протягом

80 років більше 800 католицьких священнослужителів, монахинь і вчителів церковних установ регулярно піддавали своїх вихованців моральним приниженням, фізичного та сексуального насильства. У цих злочинах брали участь нецерковна персонал і спонсори притулків. У докладі Ірландського уряду, який було оприлюднено за результатами розслідувань, йшлося про те, що у період з 1922 по 1996 роки у притулках працювало близько 10 тисяч жінок. Але на сьогодні ситуація кардинально змінилась. Таким притулків в Ірландії більше не існує, і 95% дітей, позбавлених батьківського піклування проживають у прийомних сім'ях. А найближчим часом Ірландію очікує ще одна реформа. 25 травня 2018 року в країні відбувся референдум щодо легалізації абортів. На референдум було винесено питання про можливість скасування поправки до конституції, за якою вагітна жінка та її ненароджена дитина мають однакові права на життя. 66,4% виборців проголосували на референдумі за послаблення законів проти абортів. Тож за результатами голосування уряд країни зможе ухвалити закон, який дозволить жінкам робити аборт без медичних показань на терміні до 12 тижнів.